

září | 2021

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLCI CHTĚJÍ BÝT VIDĚT A SLYŠET

str. 04 až 08

**Od zemědělce
ke spotřebiteli**

str. 03

Kůrovcové dotace

str. 09

**Výstava o ekologickém
zemědělství**

str. 10

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

poté, co jsme se po roční přestávce mohli letos sejít v Českých Budějovicích na výstavě Země živitelka, konal se tento měsíc v Brně i Mezinárodní veletrh pro živočišnou výrobu Animal Tech, který je neodmyslitelně spojený s Národní výstavou hospodářských zvířat. Těší mě, že se tyto akce opět mohou konat, byť kvůli pandemické situaci s různými opatřeními a třeba v posunutých termínech. Osobní setkávání, neformální rozhovory a mnohdy náhodná setkání totiž vedou k nápadům, spolupráci a obchodům, k nimž může málokdy dojít prostřednictvím techniky. A jsem přesvědčen, že právě u Národní výstavy hospodářských zvířat, největší přehlídky živočišné produkce u nás, to platí dvojnásob.

Naše ministerstvo živočišnou výrobu podporuje národními dotacemi. Ty mají kromě jiného bránit nepříznivému vývoji některých odvětví v tomto oboru, podpořit zejména restrukturalizaci a zvýšit konkurenceschopnost českého zemědělství. Vždyť živočišnou výrobu potřebujeme například proto, že pomáhá zemědělcům, ale i zaměstnanosti a péči o krajinu. Díky chovu zvířat se do půdy dostává organická hmota, která ji zúrodňuje a pomáhá v ní zadržovat vodu. Velký význam mají pasoucí se stáda v rozšíření ploch trvalých travních porostů, nezanedbatelný pozitivní dopad mají na kvalitu životního prostředí, podporují variabilitu pěstování polních plodin, a tím přispívají i k ochraně půdy před erozí.

Od jednotlivců i oborových svazů průběžně dostávám různé podněty, které se snažím obratem řešit. I proto jsem iniciativně posílil obálku skotu v Programu rozvoje venkova, kde počítáme s finančním navýšením. Vypláceli jsme také zálohy SAPS, zvyšovali národní podpory na maximální hranici. Nyní vnímám problémy v produkci mléka, konzumních brambor nebo v chovu prasat, kde jsme v březnu chovatelům poskytli zálohy v celkové výši 632 milionů korun.

Práce zemědělců je každodenní práce 365 dnů v roce, a to bez ohledu na počasí a různé překážky. Zvykli jsme si, že dostupnost potravin je samozřejmá, pořád ale platí, že potraviny nevznikají v obchodech, ale na poli a ve stájích. Ano, zvláště péči o zvířata není možné nikdy přerušit. A za tím vším je právě ta každodenní práce našich zemědělců, kteří nemohou práci na měsíc zastavit a potom se k ní vrátit, takto zkrátka zemědělství nefunguje. Ostatně potvrdil to i loňský nástup koronavirové pandemie a měsíce, které následovaly. Bez ohledu na situaci jsme stále měli co jíst. Chci proto všem zemědělcům poděkovat za úsilí a za mnoho hodin těžké a poctivé práce.

Miroslav Toman
ministr zemědělství

OBSAH:

SPOTŘEBITEL

„MASO“ Z 3D TISKÁRNY – BUDOUCNOST ZEMĚDĚLSTVÍ?

Nové cíle evropské strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ („Farm to Fork“).

03

ROZHOVOR

CO SI Z PŮDY ČLOVĚK VEZME, MUSÍ TAM ZASE VRÁTIT

O situaci v českém zemědělství pro Zprávy z MZe mluvil prezident Agrární komory ČR Jan Doležal.

04

DOTACE

KOMPENZACE ŠKOD PO KŮROVCI

Vlastníci lesů dostanou 3,6 miliardy korun na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity za rok 2020.

09

ROZVOJ VENKOVA

BIO MODERNĚ

Kde všude nejnovější moderní technologie pomáhají? Podívejte se...

10

POZVÁNKA

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ V NÁRODNÍM ZEMĚDĚLSKÉM MUZEU

Navštivte výstavu, která vám pomůže zodpovědět mnoho otázek ohledně ekologického zemědělství.

11

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Aktuality z našich polí.

12

SPOLEČNOST

KRAJSKÉ DOŽÍNKY, ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM NA BUDĚJOVICKÉM VÝSTAVIŠTI

Přehled obrazem.

13

Na titulní straně: **Jan Doležal**

SPOTŘEBITEL

„MASO“ Z 3D TISKÁRNY – BUDOUCNOST ZEMĚDĚLSTVÍ?

#cíl:

Snižování produkce masa a mléčných výrobků.

#zemědělská praxe:

Evropská produkce je v dopadech na životní prostředí mnohem příznivější než například produkce masa v Latinské Americe, kde navíc nemusí splňovat stejné přísné normy jako chovatelé v Evropě.

V loňském roce Evropská unie představila strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“ („Farm to Fork“) jako jedno z klíčových opatření v rámci Zelené dohody pro Evropu („Green Deal“). Strategie má přispět k dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a jejím cílem je posunout současný potravinový systém k udržitelnému modelu. V našem seriálu představíme některé cíle po jednotlivých sektorech. Začínáme živočišnou výrobou...

#cíl:

Zákaz klecových chovů pro nosnice, prasnice, telata, králíky, kuřice, brojler, křepelky, kachny a husy, a to do roku 2027.

#zemědělská praxe:

V Česku bude platit zákaz chovu nosnic v obohacených klecích od roku 2027, zákaz chovu zvířat pro produkci kožesin platí od roku 2019. Jako jedna z mála zemí jsme nově přijali minimální standardy pro ochranu králíků chovaných v klecových systémech. Ministerstvo podporuje zlepšování životních podmínek chovaných hospodářských zvířat a bude i nadále sledovat a připomínkovat tvorbu nových celoevropských pravidel. Kvůli zachování konkurenceschopnosti českých chovatelů na evropském trhu je důležité, aby případné zákazy klecových technologií musely dodržovat všechny členské státy. Konkrétní budoucí předpisy musí také zohlednit zdravotní stav zvířat, nálezovou situaci, zoohygienu v chovu nebo ochranu hospodářských zvířat před útoky predátorů.

#cíl:

Ministři zemědělství z Německa, Nizozemska a Lucemburska podpořili celoevropský zákaz dálkové silniční i lodní přepravy živých hospodářských zvířat do třetích zemí.

#zemědělská praxe:

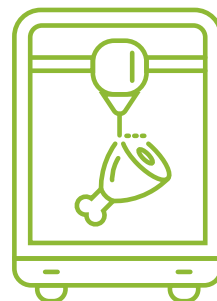
V současné době jsou z České republiky vyváženy maso, masné produkty, inseminační dávky, embrya i živá zvířata, po nichž je poptávka ze třetích zemí. Plánovaná revize evropských právních předpisů může přispět k snazší vymahatelnosti a lepšímu dodržování pravidel dobrých životních podmínek zvířat při transportech do třetích zemí. Hlavní snahou Evropské komise v rámci plánované revize předpisů je podpořit vývozy mraženého a chlazeného masa a genetického materiálu, namísto živých zvířat.

#cíl:

Redukce prodeje antibiotik pro hospodářská zvířata o 50 %.

#zemědělská praxe:

Česká republika snižuje spotřebu používaných antibiotik, čeští chovatelé hospodářských zvířat jsou v tomto směru pod průměrem Evropské unie. Od roku 2008 snížili jejich spotřebu o 50 %. Dlouhodobě tak plní antibiotická opatření ČR. Pravidla, která musí dodržovat čeští chovatelé hospodářských zvířat, jsou v mnohých ohledech přísnější než pravidla v EU.

#reakce průmyslu:

Španělská NovaMeat vyvinula rostlinnou obdobu masa, které vzhledem připomíná hovězí steak. Produkt se tiskne na 3D tiskárně. V nadcházejících letech plánuje společnost vyrábět až 500 kg této potravy za hodinu.

Potravinářská firma New Culture hodlá spustit výrobu sýrů Mozzarella z mléčné bílkoviny bez využití zvířat do konce roku 2023.

ROZHOVOR

CO SI Z PŮDY ČLOVĚK VEZME, MUSÍ TAM ZASE VRÁTIT

Biopotravinu lidem chutnají spíše jen v diskusích na sociálních sítích. Osobní zájem o životní prostředí totiž u většiny zákazníků končí ve chvíli, kdy dojde na placení nákupu, myslí si prezident Agrární komory ČR Jan Doležal.

Život na farmě znáte na vlastní kůži, protože vaše rodina obhospodařuje přes 100 hektarů. Co pěstujete?

Dnes jsou to převážně obiloviny, konkrétně pěstujeme pšenici a oves, olejninu jako řepku a mák a dusík vázající plodinu sóju. V menším měřítku pak brambory. Máme také menší stádo ovcí čítající 50 kusů, které spásá přibližně sedm hektarů travních porostů. Velmi mě těší, že máme docela dobře nastavené vztahy se sousedními zemědělskými podniky, kterým dodáváme slámu a oni nám zase na oplátku chlévkou mrvu a kejdu. Půda, kterou obhospodařujeme, tak dostává potřebné živiny ze statkových hnojiv. Naplňujeme tím základní heslo, kterým se řídili už naši předci, tedy, že co si z půdy člověk vezme, tam musí zase vrátit.

Jste prvním prezidentem Agrární komory, který pochází z řad malých zemědělců?

Prvním po dlouhé době. Prvním prezidentem a „otcem zakladatelem“

Agrární komory ČR byl Jiří Netfk, který je dodnes aktivní na rodinném hospodářství a pochází ze sedláckého rodu. Selský původ měli i další moji předchůdci, i když během své profesní dráhy působili ve větších zemědělských podnicích. Cílem naší organizace od jejího počátku až dodnes je zemědělce spojovat a společně bojovat za lepší podmínky.

Jak vnímáte, že veřejnost, politici a média často rozdělují zemědělce na malé a velké?

Nikdo mi ještě nikdy neřekl, kde je ona hranice, která odděluje malého, tedy dobrého a laické společnosti sympatického zemědělce, od toho většího, a tudíž apriori jakože špatného. Často jsou českým zemědělcům dávana za vzor rakouská a německá malá „nudličková“ pole, přitom krajiny našich sousedů trpí stejnými problémy. Také se potýkají se suchem, úbytkem hmyzu, přemnoženým hrabošem, erozí půdy atd. Za zmínku stojí i důležitý fakt, že v zahraničí zemědělci spotřebují mnohem více pesticidů než u nás. Z těchto

důvodů nejsem příznivcem rozdělování zemědělců na malé a velké. O kvalitě a chuti piva také nerozhoduje pouze velikost varny v pivovaru. Nebudu tvrdit, že nelze dělat věci o něco lépe, ale musím říct, že se na tom pracuje. Zemědělci sejí meziplodiny, zakládají nektarodárné pásy pro opylovače a malé vodní nádrže, využívají nové moderní stroje a adaptéry, které zlepšují zasakování vody, a dělají mnoho dalších skvělých věcí. Krajinu však nezměníme otočením kouzelného prstenu, mnoho věcí chce svůj čas a nedají se uspěchat.

Zmínil jste pesticidy, jaká je jejich spotřeba v Česku?

Spotřeba přípravků na ochranu rostlin u nás klesá již několikátým rokem za sebou. Naši zemědělci k chemii přistupují zodpovědně a s rozumem. Všiml si toho dokonce i evropský statistický úřad Eurostat, který Česko označil za premianta v nízké spotřebě pesticidů na hektar orné půdy. O lečtěms vypovídá i statistika prodeje, mezi lety 2011 až 2018 v EU výrazně přibylo prodávaných pesticidů na Kypru o 94 %, v Rakousku o 53 % a na Slovensku o 38 %.

V letech 2008 až 2018 Francie zorganizovala program Ecophyto, který měl snížit spotřebu pesticidů v zemi na polovinu. Ve snaze omezit prodej uvalila země speciální daň na postřiky a zakázala některé pesticidy. Program stál celkem půl miliardy eur. A výsledek? Spotřeba pesticidů v zemi vzrostla o 12 %.

Jsou dotace důležité?

Pokud mají být potraviny cenově dostupné, pokud se máme odpovědně chovat k přírodě a krajině a pokud máme zároveň uživit sebe, své zaměstnance a přitom zůstat konkurenceschopní, jsou dotace nutné. Navíc žádná plošná bezpodmínečná podpora dnes neexistuje. U každé koruny dotací zemědělec prokazuje, že musel na svou činnost vynaložit vyšší náklady, aby mohl hospodařit například s ohledem na krajinu, životní prostředí nebo lepší pohodu zvířat. Zároveň také musí splnit řadu poměrně omezujících podmínek.

Odpůrci by namítli, proč by zemědělství mělo dostávat dotace, když podnikatelé v jiných oborech je nedostávají?

Zemědělství je specifický obor. Kromě cenové stability potravin a produktů pro spotřebitele musí plnit i mimoprodukční funkce. To je z určitého pohledu druhý důvod pro existenci dotačních podpor. Bez nich by společnost nemohla naplnit svá očekávání a směřovat zemědělce k určitému typu chování a hospodaření, které je přínosné po všechny. Zemědělské podnikání má sice jako každé jiné podnikání za cíl vytvářet zisk, ale má svoje specifika. Hlavním výrobním prostředkem je pro nás půda, kterou chceme předat dalším generacím v dobrém stavu, stejně jako životní prostředí a krajinu, o které pečujeme.

Někteří lidé jsou přesvědčeni, že se u nás podporují výhradně velké komplexy. Co si o tom myslíte?

Tvrdit, že dotace pobírají převážně velké podniky je dnes taková módní, ale nepravdivá fráze. Toto tvrzení totiž pokulhává, když se podíváme na čísla skutečně vyplacených dotací. Například v Programu rozvoje venkova jsou malé a střední podniky dlouhodobě zvýhodňovány preferenčními kritérii a mají bodovou konkurenční výhodu. Podle dostupných čísel šlo mikro, malým a středním podnikům mezi lety 2014 až 2020 přes 9 miliard, naopak velkým jen přes 2 miliardy korun. V novém programovacím období příští Společné zemědělské politiky se počítá ještě s větší podporou menších zemědělců, což byla i naše dlouhodobá priorita. Jsme přesvědčeni, že je to správná cesta. Je třeba hledět také na efektivitu vynakládaných podpor a podporovat zemědělce aktivní, zemědělce s přínosem pro místo, kde hospodaří, a s přínosem pro společnost jako celek. Velké podniky proto nemůžeme vyškrtnout, protože struktura českého zemědělství je taková, že zemědělské podniky nad 150 hektarů zajišťují 84 % živočišné výroby. Asi je zbytečné připomínat, že bez živočišné výroby, která dodává živiny pro půdu, bychom nebyli schopni zajistit půdní úrodnost, její schopnost zadržovat vodu, ani kulturní ráz krajiny.

Přibližte nám váš pohled na české zemědělství...

S trochou nadsázky bychom mohli naše zemědělství prohlásit za vzor, protože západní země zůstávají v mnoha kritériích daleko za námi. I když tomu velká část veřejnosti nevěří, fakta mluví jednoznačně. Už jsem zmínil nízkou spotřebu pesticidů na českých farmách, velmi mě také potěšily výsledky vědeckého pracoviště britského týdeníku *The Economist*, které označilo potraviny z Česka, co do kvality, bezpečnosti a dostupnosti, jako jedny z nejlepších na světě. V žebříčku *Global Food Security Index* za rok 2020 obsadila Česká republika celosvětově 5. místo ze 113 hodnocených zemí. Mám velkou radost, protože se potvrzuje to, co říkáme dlouhodobě. České potraviny se vyplatí kupovat, protože jsou jedny z nejlepších na světě.

Mezi zemědělci je spousta šikovných lidí, kteří do své práce dávají srdce. To se prokázalo i v době pandemie koronaviru, kdy zemědělci nehodili flintu do žita a podrželi národ. Mrzí mě, že se více nemluvilo o jejich úsilí a o tom, jak podstatně přispěli k tomu, abychom těžkou situaci zvládli, aniž by veřejnost pocítila problémy se zásobováním.

Co zemědělce v současnosti trápí nejvíce?

Stejně jako ostatní výrobní sektory nás trápí především současná vysoká inflace. Poslední data ze začátku září udávají meziroční inflaci na úrovni 4,1 %, což je nejvyšší hodnota za posledních 13 let. Vyšší výrobní náklady nemůžeme promítnout do prodejních cen. Vždy opakuji, že zemědělci neurčují koncovou cenu potravin pro spotřebitele, že se naopak sami s inflačními tlaky setkávají v rostoucích nákladech na produkci. V mnoha případech se náklady zvýšily o desítky procent. Zdražují stavební materiály, pohonné hmoty, energie a obaly, přičemž inflace bude pravděpodobně vytvářet tlak na zvyšování mezd. Obzvláště v době, kdy se mluví o dalším navýšení mezd pro státní zaměstnance v rozmezí 3 až 5 % bude tlak na zvyšování mezd obrovský. Zejména pro podniky s živočišnou výrobou, kterým rostou výdaje za krmné směsi, a které navíc potřebují více pracovní síly než podniky rostlinné výroby, budou následující měsíce bez zvýšení výkupních cen těžkou zkouškou.

V této souvislosti zní téměř úsměvně zpráva ze sousedního Německa, kde se obchodní řetězce Billa a Penny a později také Kaufland a Lidl zavázaly k tomu, že budou kvůli snižování uhlíkové stopy brát od srpna 2022 maso téměř výhradně, z 95 %, od německých producentů. Při vzpomínce na debatu o povinných podílech, při které německé řetězce bily na poplach a bránily tzv. „jednotný trh“, je to ještě úsměvnější. Nejde tu však jen o povinné podíly, které odporují legislativě EU, jejíž jsme členem. V současnosti by se mělo hovořit především o cenové politice obchodníků. Řetězce v Česku ale mají problém být jen uzat, že dodavatelům vzrostly náklady, a tudíž by měli dostat více za dodané zboží.

V poslední době se často mluví o potravinové soběstačnosti. Zaznívají hlasy, že je to už přežitek. Co si o tom myslíte? Jak by podle vás měla případná potravinová soběstačnost vypadat?

Pojem soběstačnost je hodně zprofanovaný a často nepochopený. Nikdo netvrdí a ani nikdy netvrdil, že bychom měli být stoprocentně soběstační ve všech komoditách. Pokud se na to díváme jako na otázku národní bezpečnosti, kdy má Česká republika za sebou zkušenost koronavirové epidemie, je jednoznačné, že pojem potravinová bezpečnost, který je úzce spojený s přiměřenou soběstačností, má velký a dokonce i strategický význam. Potravinová bezpečnost není nic jiného než schopnost uživit daný stát, a to ať z domácích, nebo zahraničních zdrojů, přičemž soběstačnost představuje potenciál toho, nakolik je možné využít zdroje domácí.

V běžných dobách není problém cokoliv kdykoliv dovézt. Česká republika řadu potravin sama vyváží a nemá zájem na uzavření hranic. Představme si ale, že by k uzavření hranic došlo. Nebyli jsme od toho loni v březnu daleko. Přísné kontroly na hranicích v době karantény zašpuntovaly hraniční přechody. Jednotný trh přestal ze dne na den fungovat a vznikl tu problém se zásobováním, který se podařilo vyřešit, ale u některých položek v určité míře přetrvával několik měsíců. Paprika či květák se poměrně dlouhou dobu prodávaly dokonce za sto korun.

Minimálně v ovoci a zelenině mírného pásma by Česko mohlo a mělo být z větší části soběstačné. Odpadnou tak inflační tlaky s dopadem na spotřebitele, protože dovoz, ale i vychýlení rovnovážného stavu nabídky a poptávky, spotřebitele vždy něco stojí. Zároveň bychom snížili uhlíkovou stopu a zkrátili přepravu potravin.

Někdy mám taky dojem, že bio lidem chutná spíše jen v diskusích na sociálních sítích. Zájem o ně u většiny zákazníků končí při placení nákupu.

Jak se díváte na plány EU v oblasti zemědělství, jak hodnotíte budoucí Společnou zemědělskou politiku?

Je třeba ocenit Ministerstvo zemědělství v tom, jak hájilo zájmy českých zemědělců při vyjednávání pravidel Společné zemědělské politiky EU na další období, o němž se mluvilo více než čtyři roky. Základní dohody triologu, tedy zástupců Evropské komise, Evropského parlamentu a Evropské rady bylo nakonec dosaženo těsně před letními prázdninami, nicméně institucionální dohodu bude ještě potřeba přetavit do konkrétní legislativní podoby. Naše organizace vnímá dohodu jako přijatelný kompromis. Bude ale velmi záležet na tom, jakou podobu budou mít nová pravidla v evropské legislativě a v národních zákonech. Vypjatá debata se vedla především o zastropování přímých plateb, v jehož zavedení mají nakonec členské státy možnost volby. V některých zemích dává tento nástroj větší smysl než třeba v České republice, proto možnost dobrovolně si vybrat vítáme. Myslíme si, že dokážeme efektivně podpořit menší zemědělce tzv. redistributivní platbou, aniž bychom přitom ublížili podnikům větším.

Podle evropských strategií zemědělství v budoucnu „zezelená“. Jak vnímáte cíl EU na omezení pesticidů a podporu ekologického zemědělství?

Nedávno jsem byl v obchodě specializovaném na biopotraviny. Když jsem viděl pohanku z Číny, hrách z Itálie, cibuli z Peru, brambory z Německa, rajčata ze Španělska, tak se mi obracely oči v sloup. Pulty v obchodech se dnes prohýbají pod jídlem přivezeným z celého světa, přitom si tyto potraviny umíme vypěstovat doma. Žádná ekonomická poučka mě nepřesvědčí, že je lepší dovážet lokální suroviny z opačného konce planety, zvláště když u některých komodit patří Česko mezi země s výborným šlechtěním.

Někdy mám taky dojem, že bio lidem chutná spíše jen v diskusích na sociálních sítích. Občas to totiž vypadá, že v českých domácnostech vaří jen samé biokuchařky a biokuchaři. Podívejme se ale na reálný zájem průměrného Čecha o ekologické zemědělství. Osobní zájem o životní prostředí totiž u většiny zákazníků končí ve chvíli, kdy dojde na placení nákupu. Podle Ústavu zemědělské ekonomiky a informací každý Čech utratí průměrně za biopotraviny 492 korun za rok.

Pro ekologické zemědělství zvedám jednoznačně ruku. Čím méně pesticidů, tím samozřejmě lépe. Současně ale jedním dechem dodávám, že to nemusí fungovat vždy. Vědci z Chalmers University of Technology ze švédského Göteborgu zjistili, že bez hnojiv a pesticidů je sklizeň biozemědělce až o čtvrtinu nižší než klasického zemědělce. Na výrobu stejného množství potravin tedy biozemědělce potřebuje větší plochu půdy a víc energie. Studie také uvádí, že biohrášek má o 50 % větší dopad na změnu klimatu než klasický hrášek, u ozimé biopšenice je dopad nepříznivější až o 70 %.

A ještě jeden příklad. Srí Lanka se stala první zemí na světě, která letos zakázala dovoz všech chemických hnojiv a chce jít cestou pouze organických produktů. Efekt se ihned dostavil. Ceny denních potravin se zvýšily více než dvakrát, v říjnu se předpokládá malá úroda čajovníku a tamní zemědělci mají velké obavy z produkce dalších klíčových exportních plodin, jako je skořice, kardamom, hřebíček, muškátový oříšek, kakao a vanilka.

Žijeme v době, kdy emoce převládají nad znalostmi a logikou a z postřiků se udělal příliš velký strašák. Nikdo z nás by přece nechtěl jíst salát s listerii.

A co pesticidy? Lze jejich spotřebu ještě snižovat?

Česká republika má jedny z nejpřísnějších legislativních omezení přípravků na ochranu rostlin na světě. Čeští zemědělci už nemají prostor ke snižování. Není možné, abychom neustále omezovali spotřebu přípravků na ochranu rostlin, zatímco v dalších evropských zemích je používají ve velkém množství. Přibližně dvě třetiny ujiného prodeje pesticidů připadají na čtyři země – Francii, Španělsko, Itálii a Německo. Pokud by českým zemědělcům byla zakázána chemie, stali by se nekonkurenceschopní.

A taky si otevřeně povězte, u některých plodin je použití pesticidů nepostradatelné. To je holý fakt. Například brambory tak nelze ve velkém měřítku úspěšně pěstovat. Bez ochrany by nebylo jejich pěstování ekonomicky efektivní, protože výnosy by byly nízké a hlízy málo kvalitní. Žijeme v době, kdy emoce převládají nad znalostmi a logikou a z postřiků se udělal příliš velký strašák. Zemědělci však dělají jen to, co je nutné. Chtějí sklídit plodinu v požadované kvalitě. Nikdo z nás by přece nechtěl jíst salát s listerii.

Ve funkci prezidenta komory jste již přes rok. Co se vám podařilo prosadit a co byste rád do svého funkčního období ještě prosadil?

Dosavadní závěry vyjednávání Společné zemědělské politiky po roce 2022 lze hodnotit pozitivně, i když úspěch vyjednávání je prací mnoha lidí a institucí.

Klíčem bylo obnovení tzv. Konsorcia nevládních organizací a dobrá spolupráce s rezortem zemědělství. Mezi naší dlouhodobou prioritou je zachování živočišné výroby v Česku a snaha o nastavení podmínek pro zemědělce, které jsou srovnatelné s jinými členskými státy, s čímž souvisí také výše dotačních podpor. U některých komodit živočišné výroby se podařilo zastavit nebo alespoň zbrzdit pokles soběstačnosti. Udržení živočišné výroby a snižování závislosti na dovozu by mělo být podle našeho názoru jednou z hlavních priorit i příští vlády, budeme se tyto body snažit prosadit do programového prohlášení. Ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a Potravinářskou komorou se podařilo uzákonit zákaz tzv. dvojí kvality v novele zákona o potravinách a možnost preferovat ve výběrových řízeních jídelen státních a krajských organizací lokální dodavatele. V tom osobně vidím velký potenciál. Součástí zákona byl pozměňovací návrh z dílny strany Svoboda a přímá demokracie, který zaváděl na pultech velkých obchodů povinné podíly potravin. Pozměňovací návrh nebyl podle nás optimálním řešením, nicméně diskuze otevřela důležitou debatu o domácí produkci a jejím zastoupení v obchodech a také dodavatelsko-odběratelských vztazích mezi zemědělci a obchodníky. Ke zlepšení těchto vztahů, v nichž zemědělství prvovýrobci dosud tahají za kratší konec provazu, by mohla přispět novela zákona o významné tržní síle, která má být uplatněním evropské směrnice o nekalých obchodních praktikách. Zákaz některých praktik, které obchodníci uplatňují vůči svým dodavatelům a které považujeme za nespravedlivé, bude rovněž úkolem příští vlády a já se budu v příštích měsících snažit, aby zákon nebyl bezzubý. Jako velkou prioritu jsem si vytyčil propagaci sektoru, což je běh na dlouhou trať. Na podzim máme kromě webu nachystanou i velkou kontaktní kampaň přímo v terénu. Chceme být více vidět i slyšet nejen na sociálních sítích, ale také v terénu a klasických médiích. Zemědělci si pozornost, vděk a podporu obyvatel zaslouží.

**PŘÍJEM ŽÁDOSTÍ O PŘÍSPĚVEK:
ZMÍRNĚNÍ DOPADŮ KŮROVCOVÉ
KALAMITY V LESÍCH ZA ROK 2020**

**O příspěvek lze žádat do 15. října 2021
na příslušném krajském úřadu.**

**Žádosti se sestavují v elektronickém prostředí tzv.
MODULU PRO ŽADATELE (eagri.cz/mpz).**

Více informací naleznete na: eagri.cz/prispevky-kurovec

Vaše dotazy směřujte na:
e-mail: prispevky-kurovec@mze.cz tel.: 221 815 031

ROZVOJ VENKOVA

BIO MODERNĚ

Měsíc září je ve znamení biopotravín a ekologických aktivit. V naší pravidelné rubrice „Rozvoj venkova“, která je letos zaměřena na výzkum a technologický rozvoj, se podíváme, jak se zemědělci a potravináři snaží snížit svoji ekologickou stopu a přispět ke zdravější a trvale udržitelné výživě.

FRUTA Podivín

Společnost s pomocí projektu vyvinula nové výrobky a zavedla nové postupy výroby ovocno-zeleninových potravin (kojenecké výživy) balených do plastových sáčků. Díky šetrné a přesně nastavené přípravě, balení a plnění produktu, tepelného opracování, chlazení a finálního balení a značení si výrobky zachovají nutriční a sensorické vlastnosti původních surovin. Nový způsob, postup balení a plnění produktu, kdy se plastový obal vytvoří z folie těsně před naplněním produktu, umožní šetrnější postupy, které vedou ke stabilnější barvě potravin a nižším ztrátám vitamínů, barviv, antioxidantů a dalších cenných látek.

Mlékárna Olešnice

Cílem projektu byl vývoj a zavedení inovativních výrobních postupů, balení a technologických sestav pro výrobu a balení bílých sýrů a másla, kdy je hlavním cílem zvýšení kvality a především prodloužení trvanlivosti. Přínosem je prodloužení trvanlivosti minimásla a bílých sýrů, zlepšení obalů a zvýšení jejich atraktivnosti pro spotřebitele. Nové balicí procesy přispěly k vyšší hygienické úrovni.

DELIMAX

Vývoj technologických postupů, receptur a investice do nové technologie umožnily produkci a výrobu nových potravin (pomazánek a salátů ze zeleniny a luštěnin). Inovativnost projektu spočívala nejen ve vývoji a zavedení výroby zcela nových výrobků, ale také s tím související vývoj nových receptur, technologických postupů a postupů hodnocení zdravotní nezávadnosti finálních výrobků.

BESKYD FRYČOVICE

Hlavním cílem bylo zlepšit práci se sklizenými bramborami, kvalitně je roztřídit s možností vhodnějšího využití pro zpracování. K tomu přispělo stanovení kvality hlíz. Výsledky ukázaly, že lze použít různé možnosti konzervace s příznivou dobou skladování v teplotním režimu 6 °C. Společnost dále vylepšila výrobní linku, zejména se zaměřila na nakládání s oplachovými odpadními vodami. Získané výsledky měření a experimentů byly publikovány a rovněž prezentovány na konferenci a odborném semináři pro pěstitele a zpracovatele brambor.

Na pořízení nových technologií lze čerpat peníze z Programu rozvoje venkova 2014–2020, a to v rámci operace 16. 2. 2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělské produktů a jejich uvádění na trh (tzv. potravinářské inovace).

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

zodpovědná volba

**Výstava o ekologickém
zemědělství, které
není snadné,
ale je **logické****

**od 2. 9.
2021**

**do 2. 1.
2022**

**střešní terasa pražské
budovy Národního
zemědělského muzea**

**Kostelní 44, Praha 7,
otevřeno út–ne 9–17 hod.**

Ministerstvo zemědělství / Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství / Národní zemědělské muzeum

Výstavu připravilo Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Českou technologickou platformou pro ekologické zemědělství a Národním zemědělským muzeem v roce 2021.

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Spotřeba pesticidů v Česku klesá. Pivovary snížily výstav. Přibývá biozemědělců. Delší vodovodní i kanalizační síť, více čistíren odpadních vod.

4 971

hektarů je letošní sklizňová plocha chmelnic, oproti loňsku vzrostla o 4,9 hektaru. Největší plochu z hlediska odrůd zabírá Žatecký poloraný červeňák, a to 4 183,6 hektaru. S velkým odstupem se v ČR pěstují odrůdy Sládek (373,8 hektaru), Premiant (216,9 hektaru), Agnus (60,4 hektaru) a minoritně i další jako Hallertauer Magnum (2,4 hektaru), Perle (1,4 hektaru), Saaz Brilliant (0,8 hektaru), Saaz Comfort (0,4 hektaru) nebo odrůda Saaz Shine (0,8 hektaru).

o 4,3

procenta meziročně klesla spotřeba přípravků na ochranu rostlin, celkově zemědělci spotřebovali 11,05 milionu kilogramů. Důvodem poklesu bylo především počasí a zákaz některých účinných látek. Nejvíce se snížil podíl herbicidů (postřiky na likvidaci nežádoucích rostlin, například plevelů) a desikantů (látky na vysušování rostlin).

o 8

procent méně za pololetí se proti loňsku snížil výstav českých pivovarů. Podle Českého svazu pivovarů a sladoven šlo o 549 191 hektolitrů. Ztráty byly hlavně v prvním čtvrtletí, na začátku léta se začala pivovarnická scéna stabilizovat, v červnu byly hodnoty u čepovaného piva skoro stejné jako před příchodem pandemie.

147 000 000 000

korun dosáhlo české zemědělství podle předběžných údajů Souhrnného zemědělského účtu za rok 2020 nejvyšší hodnoty zemědělské produkce za posledních pět let.

4 791

farem aktuálně hospodaří v ekologickém režimu na celkové výměře 521 779 hektarů, což jsou 3 % ploch orné půdy. Za posledních pět let vzrostl počet ekofarem o 21 %.

64

nových čistíren odpadních vod bylo postaveno s pomocí našeho resortu. Vybudovali jsme i 121 kilometrů nových vodovodů a 531 kilometrů kanalizací. Na vodní hospodářství jsme loni poskytli celkem 3,4 miliardy korun.

SPOLEČNOST

KRAJSKÉ DOŽÍNKY, ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM NA BUDĚJOVICKÉM VÝSTAVIŠTI

- ◀ Ministr zemědělství Miroslav Toman v minulých týdnech navštívil několik krajů (Zlínský, Jihomoravský, Ústecký), aby se zemědělci oslavil nejdůležitější část roku, a to dožínky.

- ▶ Ministr Toman (na snímku uprostřed) jednal se svým slovenským protějškem Samuelem Vlčanem (vpravo). Ministři se shodli na stejném postupu při řešení kůrovce i afrického moru prasat. Mezi další probíraná témata patřila příprava strategického plánu Společné zemědělské politiky.

- ◀ Výstaviště České Budějovice bude mít nové zemědělské muzeum. Ministr Toman na Zemi životelce zahájil jeho výstavbu poklepáním základního kamene. Muzeum ve dvou nových pavilonech VODA a ZEMĚ přiblíží význam zemědělství i vodohospodářství.